

Mikor, ki, hol, hogyan?

KALANDOZÁSOK A MILITARY TÖRTÉNETÉBEN

Az 1975–78. közötti időszakig utazunk vissza az időben. Az előzményeket korábbi cikkeinkben már felidézttük: a Magyar Lovas Szövetség 1973-ban még kiírta a military magyar bajnokságot, de már nem rendezte meg a versenyeket, 1974-ben pedig már a kiírás sem történt meg, szeptemberben feloszlott a keret Kiskunhalason. Úgy tűnt, hogy az MLSZ-et nem érdekli a továbbiakban a szakág sorsa, hisz 1975-76-77-ben sem vették fel a hivatalos versenynaptárba. Közben a szocialista országok nélkül lezajlott a montreali olimpia (1976), a következő szervezésére Moszkva készült. A világpolitikai állapotokból sejthető volt, hogy a magyar politika és a MOB erre mozgósítani fog.

Miközben a magyar militarysport „Csipkerózsika-álmát aludta”, az ország nyugati részében a megszállottak megpróbálták úgynevezett „kis-military” versenyeket szervezni. 1974–75-ben Szombathelyen Makkos Vilmos kezdte a szervezkedést, majd 1976-ban a Délnyugat-Dunántúli Területi Lovasszövetség (Vas, Veszprém, Zala megye) vezetésével hivatalos három fordulóval a magyar bajnokságok sorába próbálta emelni a versenyeket. Erről tanúskodik a területi szövetség 1976. február 12–13. között Sárváron megtartott éves gyűlésének jegyzőkönyve, melyet Sártory

Endre jegyzett le és Török László írt alá a szövetség elnökhelyetteseként:

„A military versenyág tárgyalása folytán nyilvánvalóvá vált, hogy a terület szakosztályainak képviselői egyöntetűen szívükön viselik e kérdést és szükségesnek tartják, hogy a keret feloszlása ellenére – vagy éppen azért – országosan kapjon ez az (olimpiai) versenyág teret és otthont. A terület vállalja három forduló megrendezését a versenyévad folyamán és a három versenyt szeretnék országos meghívásos alapon kiírni, amihez a Magyar Lovas Szövetség hozzájárulásáért fog folyamod-

ni a Területi Szövetség vezetősége. Az alábbiak szerint vállalták a szakosztályok a rendezést: I. forduló (V. 7–8–9.) Szombathely, 33%-os; II. forduló (VIII. 13–14–15.) Keszthely, 33 %-os; III. forduló (X. 1–2–3.) Nagyvázsony, 50 %-os.

Mindhárom fordulón két kategóriában kerül a verseny kiírásra, hogy a fiatal lovaknak is legyen lehetőségük (Stubendorf-követelmények keretében) a versenyzésre. Ez szükséges annál is inkább, mert a Veszprém megyei szövetség felkérésére a Herendi Porcelángyár értékes vándordíjat ajánlott fel azon military versenyzők részé-

■ 1-2. Miközben a magyar militarysport „Csipkerózsika-álmát aludta”, az ország nyugati részében a megszállottak megpróbálták úgynevezett „kis-military” versenyeket szervezni
 | 3. A Herendi Porcelángyár vándordíja

re, akik e sportágban fiatal lovak előkészítésével fáradoznak és e tevékenységükkel, évekkel előre gondolva, lehetőségét biztosítják ennek a szép, de legelhanyagoltabb sportágnak. A »kis-military« verseny kiírását (továbbiakban: Herendi-Kupa) a nagyvázsonyi Lovasiskola vállalta az alábbi feltételek mellett: nyitva a Délnyugat-Dunántúli Lovasszövetség területéhez tartozó versenyzők részére [...].

Rangsor a meghívásos országos military bajnokság után (1976)

1. Cseresnyés László	Nagyvázsony	1 350
2. Horváth István	Enying	940
3. Makkos Vilmos	Szombathely	880
4. Bodai Zoltán	Pápa	720
5. Oláh Mihály	Enying	710
6. Tóth Sándor	Rádiháza	560
7. Gróznér István	Rádiháza	400
8. Dobrádi György	Alap	380
8. Szalay Tibor	Alap	380
10. Horváth László	Szombathely	320
11. Baranyai Zoltán	Szombathely	260
11. Suszter Ferenc	Szombathely	260
13. Gombos László	Szombathely	180
14. Végh József	Nagyvázsony	120
15. Csécs Ervin	Sárvár	80

HÁROMNAPOS VERSENY KIÍRÁSA, 1978

(az I. és a II. forduló azonos)

Kezdő osztályú

1978. évben első ízben militaryban indult 4 éves és idősebb lovak részére, bármely lovasnak.

1. Díjlovaglás: a kiadott feladat (V1) lovaglása emlékezetből, csikó- vagy nagykantárral.

2. Terepverseny: „A” útszakasz 2 400-4 800 m-ig, 240 m/perc; „D” útszakasz 1 500-3 000 m-ig, 450 m/perc. 12-15 akadály 0,90 m-ig.

3. Ugróverseny: 12 db, 1,00 m-nél nem magasabb, 1,30 m-nél nem szélesebb akadály, vizesárok szélessége 2,50 m. Iram 350 m/perc.

Könyűosztályú

Hivatalos military verseny „B” csoportjában már indult, legalább 5 éves lovak részére, bármely lovasal.

1. Díjlovaglás: a kiadott feladat (V2) lovaglása emlékezetből, csikó- vagy nagykantárral.

2. Terepverseny: „A” útszakasz 2 400-4 800 m-ig, 240 m/perc; „D” útszakasz 2 500-5 000 m-ig, 520 m/perc. 15-20 akadály, 1,00 m-ig.

3. Ugróverseny: 12 db, 1,10 m-nél nem magasabb, 1,40 m-nél nem szélesebb akadály, vizesárok szélessége 2,50 m. Iram 400 m/perc.

Középosztályú

Lovas és ló kizárás nélkül.

1. Díjlovaglás: a kiadott feladat (V3) lovaglása emlékezetből, csikó- vagy nagykantárral.

2. Terepverseny: „A” útszakasz 2 400-4 000 m-ig, 240 m/perc; „B” útszakasz 2 400 m versenypálya 6 akadállyal, 0,80 m-ig; „C” útszakasz 4 800 m, 240 m/perc - utána kötelező 10 perc pihenő, kondícióvizsgálattal -; „D” útszakasz 5 000 m, 520 m/perc. 20 db, 1,00 m-nél nem magasabb akadály.

3. Ugróverseny: 12 db, 1,20 m-nél nem magasabb, 1,50 m-nél nem szélesebb akadály, vizesárok szélessége 3,00 m. Iram 400 m/perc.

A military versenyeket rendező szakosztályok vállalták, hogy a verseny előtt hat héttel részletes pályarajzot bocsátanak a nevezni kívánók rendelkezésére.”

Ehhez a területhez a következő klubok tartoztak: Keszthely, Nagyvázsony, Pápa, Rádiháza, Sárvár, Szombathely. Az eredmény: 1976-ban a Magyar Lovas Szövetség akkori vezetése engedélyezte a háromfordulós meghívásos országos bajnokságot. A Lovassport és Lótenyésztés 1977/1. számában közölt eredmények a táblázatban láthatók (Rangsor a meghívásos országos military bajnokság után, 1976).

A következő évben ismét megrendezésre került a háromfordulós meghívásos bajnokság. A versenyek eredményeként könyvelhető el, hogy további klubokban kezdtek el „militaryzni”. Ilyenek Debrecen (Simonyi Öbester Kupa), Pilisvölgye MGTSZ stb. A szaksajtó nem adott hírt ezekről a versenyekről, így csak az 1977. évi rangsort tudjuk közreadni, a táblázat a Lovassport és Lótenyésztés 1977/6 számából származik (Rangsor az 1977. évi országos meghívásos military verseny I-II-III. forduló után).

Rangsor az 1977. évi országos meghívásos military verseny I-II-III. forduló után

1. Cseresnyés László	Nagyvázsony	1 220
2. Gombos László	Szombathely	960
3. Tóth Sándor	Baki MEDOSZ	770
4. Oláh Mihály	Enying	400
5. Horváth Zoltán	Szombathely	320
6. Lazareszku János	Keszthely	220
6. Horváth István	Enying	220

A versenyrendezők és versenyzők munkája és kitartása meghozta az eredményét. A Magyar Lovas Szövetség 1978-ban military országos bajnokságot írt ki, két fordulóval. A szakma a military újbóli elismeréseként könyvelte el a kiírást. Érdekességként idézzük az akkori országos bajnokság követelményét a Lovassport és Lótenyésztés 1978/2. számából (lásd külön: Háromnapos verseny kiírása, 1978).

Az 1977-es esztendő még egy lényeges fordulatot hozott. A Magyar Olimpiai Bizottság március 22-én döntött arról, hogy az 1980-as olimpiára elsősorban militaryban készülnek lovasok. A lovassport szaksajtója újra hallgatott, erről híradás

■ 1. A military öt erős dunántúli bázisának egyike Nagyvázsony... | 2. ...a másika Rádiháza volt

nem jelent meg, és ez a tendencia 1981-ig tartott. A Népsport 1978. június 7-i számában mindenesetre rátaláltunk egy cikkre, „A döntés még nem minden – s tettek nélkül nem sokat ér” címen jelent meg:

„Az ahány ház, annyi szokás igazsága lovaslásban a következőképpen alakul: ahány edző, szakember, annyiféle vélemény [...]”

MÚLTIDÉZÉSRE HÍVUNK

E cikksorozat szerzőinek nem feladata a történések miéértjének és okának kutatása, feltárása, mi csak a tények közlésére szorítkoznak. Amennyiben mégis összefüggéseket, esetleg tanulságokat is fellelnének az egyes korszakok sikerei és kudarcai között, akkor lehet, hogy azzal a ma és a jövő sportját is segítjük.

Ugyanis arra a kérdésre, hogy a három olimpiai versenyszám közül (díjugratás, díjlovaslás és military) melyik fekszik legjobban a magyar lovaknak és lovasoknak, edzőink különböző válaszokat adtak, attól függően, hogy az adott mester versenyző korában melyik számot űzte. A vélemények alapvető hibája tehát az, hogy ezt a fontos kérdést szakembereink nem tárgyilagosan, hanem a sportághoz való érzelmi kötődésük alapján ítélik meg [...].

A montreali olimpiát csak a tévé képernyőjéről nézhették végig lovasaink. A szomorú tény már a szakvezetés is úgy ítélte meg, hogy ez a hullámvölgy legmélyebb pontja, és ezért tettekre szánta el magát!

Öntsünk tiszta vizet a pohárba – felkiáltással elhatározta, hogy amúgy is kevés erőnket ezután nem aprózzuk szét, és ennek szellemében döntés született: »pontszerzési esély csak military versenyszámban van, ezért a meglévő feltételeket elsősorban erre a szakágra kell összpontosítani« (részlet a MOB 1977. március. 22-i határozatából).

A szakemberek abból indultak ki, hogy versenyzőink jelenleg nem tudnak megbirkózni a díjugratás és díjlovaslás egyre magasabb nemzetközi követelményeivel. Viszont a magyar lovak és lovasok adottsága megfelelő a militaryra (amelynek a hivatalos neve: háromnapos verseny), hiszen a versenyzőinkre jellemző kitartás, virtuskodás kamatozhat az igen nehéz terpeversenyen [...].

Vége fellelegezhetek a sportágot nemcsak űző, hanem szerető emberek, amikor megszületett a döntés: a militaryra kell összpontosítani! [...].

Babochay Sándor, a Magyar Lovas Szövetség bíróbizottságának vezetője ezután hozzalátott, hogy több szakosztályban is meghonosítsa ezt a szép sportágot. Az Alföldön azonban maradt minden a régiiben, továbbra is a díjugratással foglalkoznak zömmel,

míg a Dunántúlon a militarynak öt erős bázisa alakult ki (Szombathely, Rádiháza, Nagyvázsony, Alap és Keszthely).

Elkezdődött tehát az olimpiára való felkészülés, igaz nem úgy, mint ahogy azt a MOB határozata után elvárhattuk volna! Ez a szakág ezután sem kapott több támogatást, mint »mostohagyerek« korában [...].

Montreal óta a sportágban semmilyen változás nem történt: a szakosztályokban ugyanúgy (vagy még gyengébben) folyik a munka, mint korábban; az edzők továbbra is öntevékenyen azt csinálnak, amihez éppen kedvük van. S tehetik, mert a szakmai vezetés tevékenysége csak a sportág szükséges adminisztrációjára szorítkozik.

A huszonegyedik órában vagyunk? Nem, azon már túl! Az olimpiai szereplést csak az a »mentőőv« bedobása mentené meg, amelyre az lenne felírva: összefogás. Néhány derűlátó szakember még reménykedik abban, hogy egy militarycsapatot még fel lehet készíteni Moszkvára. Ehhez viszont a MOB határozatának végrehajtására, a szakág nagyobb támogatására és egy erőskező szövetségre lenne szükség, amely keményen tartaná kezében a sportág kantárszárát!”

Következő cikkünkben mi jöhetne ezek után, mint az 1980-as olimpia előzményei, és az összefogás.

Tuska Pál